

1. Wilt u reageren op de maatregelen in het wetsvoorstel? Dan kunt u hier uw reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een bericht te uploaden.

De Landelijke Commissie Gedragscode Internationale Student (LCG) heeft met interesse kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij zal vanuit perspectief van de Gedragscode Internationale Student Hoger Onderwijs (Gedragscode) reageren. In de Gedragscode hebben de hoger onderwijsinstellingen, vertegenwoordigd door de koepelorganisaties en in afstemming met de ministerie van OCW en J&V, afspraken vastgelegd. Deze afspraken gaan over de informatievoorziening, de selectie en toelating van internationale studenten, het onderwijsaanbod en de begeleiding van internationale studenten. De LCG is ingesteld om toezicht te houden op de naleving van deze bepalingen door de onderwijsinstellingen.

De LCG vindt het van belang dat (aspirant) internationale studenten een goed beeld kunnen vormen van het te volgen onderwijs en de omstandigheden in Nederland voor zij zich aanmelden voor een opleiding. Informatie over onder meer de procedures voor toelating en selectie, de opleiding en taal waarin deze wordt verzorgd, alsmede over de mogelijkheden voor huisvesting en de situatie op de Nederlandse woningmarkt zijn essentieel voor de aankomend student om een realistische voorstelling te kunnen maken.

Op basis van de periodieke onderzoeken informatievoorziening die de LCG jaarlijks uitvoert naar de websites van een wisselende selectie van onderwijsinstellingen, constateert de LCG dat de informatievoorziening over huisvesting door de onderwijsinstellingen aanzienlijk is verbeterd. Informatie is eenvoudiger vindbaar, ook waarschuwen instellingen over malafide praktijken op de woningmarkt. Vaak wordt een beschrijving gegeven van de specifieke situatie van de woningmarkt in de desbetreffende stad waar de instelling is gevestigd. In sommige situaties wordt soms dringend ontraden naar Nederland te komen wanneer een student voor een bepaalde datum geen kamer heeft gevonden. De LCG beschouwt dit als een positieve ontwikkeling die aantoont dat de onderwijsinstellingen de regie naar zich toe trekken.

Het wetsvoorstel bevat een aantal maatregelen die van vergaande invloed kunnen zijn op de positie van niet-EER studenten zoals ook door de minister zelf is aangegeven. De maatregelen die de minister voorstelt kunnen grofweg in drie onderdelen worden gevat: de mogelijkheid een numerus fixus in te voeren op een anderstalig traject binnen een opleiding, een verplicht component Nederlands binnen het curriculum en de toets op anderstalig onderwijs. De LCG begrijpt de achtergrond waartegen deze instrumenten worden voorgesteld. Het voorstel voor een numerus fixus vormt een rechtstreeks antwoord op het dringende verzoek van de onderwijsinstellingen om meer sturingsinstrumenten. Desalniettemin ziet de LCG een aantal kwetsbaarheden in het voorstel die zij graag onder uw aandacht brengt:

- a) In algemene zin valt op dat in de Mvt wordt gesproken over een risico dat wordt veroorzaakt door de toenemende instroom van internationale studenten voor de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van ons onderwijsstelsel. Hoewel dit feitelijk misschien niet onjuist is ontbreekt enige nuance. De groei van het aantal studenten wordt voornamelijk toegeschreven aan de groep internationale studenten. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen non-EER studenten en EER studenten, terwijl laatstgenoemde groep vele malen groter is (27,9% non-EER tegenover 72,1% EER studenten, bron: Nuffic *Factsheet Internationale Studenten*, november 2022). Daarnaast geldt dat non-EER studenten het hogere instellingscollegegeld betalen en in die zin geen belasting vormen voor de publieke middelen. Gelet op het feit dat de capaciteitsmaatregelen zich in het bijzonder lijken te richten op non-EER studenten lijkt nuancering op zijn plaats. Gelet op de hiervoor geschetste spreiding is het maar de vraag of niet-EER studenten op aanmerkelijke wijze bijdragen aan

het capaciteitsprobleem dat door de minister als reden wordt gegeven voor het invoeren van een noodfixus die enkel geldt voor niet-EER studenten.

- b) Voortkomend uit voorgaand punt wenst de LCG te benadrukken dat het gebrek aan nuancering in wetsvoorstel, grote gevolgen heeft voor de reputatie van het Nederlandse hoger onderwijsstelsel in het buitenland. De LCG vindt het zorgelijk dat het publieke debat een gevoel van onzekerheid creëert onder aankomende en zittende internationale studenten. Zij stellen dan ook de vraag of zij nog wel welkom zijn in Nederland nu er zo negatief wordt gesproken over hun positie in het onderwijs.
- c) De LCG benadrukt de relevantie van een tijdige en accurate informatievoorziening aan internationale studenten betreffende de voorwaarden voor selectie- en toelatingsprocedures. Voorgaande is in het bijzonder van belang voor opleidingen waarvoor een numerus fixus geldt. Dit met het oog op vroege aanmelddeadlines en een beperkt aantal beschikbare plekken. Bij de invoering van de noodfixus geldt dat de aanmeldprocedure en voorwaarden voor toelating wijzigen gedurende de inschrijfprocedure. Dit kan voor aspirant (internationale) studenten grote consequenties hebben. De LCG heeft hier grote zorgen over, met name omdat het zeer ongebruikelijk is voorwaardes te wijzigen lopende de inschrijfprocedure. Studenten dienen op zorgvuldige wijze te worden voorgelicht over eventuele nieuwe deadlines, stukken die dienen te worden aangeleverd en het beperkt aantal plekken dat beschikbaar wordt gesteld. De vraag is of dit haalbaar is in het geval van een noodfixus. De LCG is van mening dat een noodfixus de positie van niet-EER studenten zeer kwetsbaar maakt.
- d) In het wetsvoorstel wordt de term '*traject*' geïntroduceerd. De LCG merkt hierbij op dat deze term reeds voor Nederlandse (aspirant) studenten kan leiden tot verwarring, maar des te meer voor internationale studenten. De LCG vraagt zich af of is nagedacht over een passende Engelstalige term en korte heldere omschrijving in het Engels, zodat voor studenten duidelijk is voor welke opleiding zij zich aanmelden.
- e) In het voorstel wordt de mogelijkheid beschreven dat de minister voor een bestaande anderstalige opleiding geen instemming verleent, of dat deze wordt ingetrokken. Dit heeft tot gevolg dat de onderwijsinstelling de opleiding in deze vorm niet meer mag aanbieden. In de Mvt is toegelicht dat voor de omzetting van de anderstalige opleiding naar het Nederlands de onderwijsinstelling een redelijke termijn zal worden gegund, waarbij wordt gedacht aan twee jaar. De LCG begrijpt niet waarop deze termijn is gebaseerd en vindt deze term alles behalve redelijk. Zij merkt hierbij op dat een hbo-bachelor opleiding een gemiddelde duur van vier jaar heeft. Voor eerstejaars en tweedejaars internationale studenten geldt dat de genoemde termijn van twee jaar per definitie tot het vroegtijdig afbreken van de opleiding zal leiden. Internationale studenten komen speciaal naar Nederland om hier onderwijs te kunnen volgen, zij dienen op zijn minst in de gelegenheid te worden gesteld de opleiding af te kunnen ronden. De LCG is van mening dat de genoemde termijn van twee jaar dan ook niet uitvoerbaar is.
- f) De LCG onderschrijft het belang voor internationale studenten om kennis te maken met de Nederlandse taal en cultuur zoals tevens als inspanningsverplichting door de onderwijsinstelling is vastgelegd in de preambule van de Gedragscode. De LCG heeft echter ernstige twijfels bij het voorstel van de minister om het Nederlands in te voeren als verplicht onderdeel van het curriculum in de bacheloropleidingen. Los nog van de uitvoerbaarheid van het voorstel, komt de autonomie van de onderwijsinstellingen ernstig in het geding wanneer de minister inspraak krijgt over de invulling van curricula.

2. Hoe beoordeelt u de uitvoerbaarheid voor de onderwijspraktijk en heeft u nog suggesties om de uitvoerbaarheid te bevorderen?

De LCG beveelt nadrukkelijk aan het gesprek te blijven voeren met de onderwijsinstellingen, waarbij er aandacht is voor de verschillen tussen de onderwijsinstellingen en de omgeving waarin zij gevestigd zijn. In aanvulling hierop geldt dat de instellingen zelf hebben voorzien in verschillende instrumenten, waaronder de Gedragscode, waarmee een deel van de genoemde onderwerpen thans is vastgelegd. Synchronisatie van begrippen, formuleringen en gedragsregels is van groot belang. Het zou spijtig zijn wanneer zaken in verschillende documenten op verschillende, en uiteenlopende wijze worden vastgelegd.